

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΠ' ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ ΓΑΛΛΟΥ ΖΑΝΤΙΖΟΝ

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τὸ παρκουβὶ τοῦ ἰμάκη γιὰ τὶς καλὲς συνήθειες. Ἡ γκαμήλα ποὺ χώνεται ἐλόκληρη στὸ μύλο... Ἡ ἔξυπνη ἀπάντησις ἐνὸς χωριάτη τοῦ Ἰκονίου. Ὁ διοικητὴς τῆς Συρίας κ' ὁ γραμματικὸς του. Ὁ γαϊδάρος τοῦ χωριάτη κ' ὁ Ἀλλάχ! Μία νέστιμη παρατήρησις τοῦ Ἰσμέτ πασά, κλπ. κλπ.

ΝΑΣ γέρος ἰμάκης ἔλεγε μιά μέρα στὰ παιδιὰ του, γιὰ τὶς καλὲς συνήθειες, ποὺ διώχοντι τὶς καλὲς καὶ καταντοῦν, στὸν ἄνθρωπο, δευτέρα φάσις: —Μιά γκαμήλα, ποὺ ἦταν συναχωμιένη, πήγε, μιά φορὰ, σ' ἓνα μύλο, κ' ἀπ' τὸ παράθυρο εἶπε τοῦ μύλονα: «Σὲ παρακαλῶ, μὴ κάνεις τὴ χάρι νὰ μοῦ ἀνοίξεις λιγάκι τὴν πόρτα σου γιὰ νὰ ξεστάνω τὴ μουσοῦδα μου, ποὺ τὴν προοίσιαις τὸ κρῖο, καὶ νὰ μοῦ περάσῃ τὸ συνάχι;»... Ὁ μύλονας λιπήθηκε τὴ γκαμήλα κ' ἀνοίξε μιά χαραματιά στὴν πόρτα του τόσο ποὺ νὰ χωρέσουν νὰ περάσουν μέσα τὰ ρουθούνια τῆς γκαμήλας. Αὐτὴ, ὅμως, τὸν παρακάλεσε νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ περάσῃ ὅλο τῆς τὸ κεφάλι... Ἐπειτα πέρασε καὶ τὸ μαζοῦ λαμό τῆς, ἔπειτα τὸνα τῆς ποδιὰ, ἔπειτα καὶ τὰ δινά... Τελοσπάντων, ἔπειτα ἀπὸ λίγη ὥρα τὰ κατάρφερε νὰ μπη ὀλόκληρη στὸ μύλο... Τότε ἄρχισε νὰ χοροπηδᾷ, νὰ κἀνη τοῦμας, ν' ἀναποδογροῖθῃ ὅ,τι εὑρίσκει μπροστά τῆς, νὰ σπᾷθῃ ἔπιπλα καὶ νὰ γραμμῆθῃ καὶ τὸν τοῖχους... «Τί ἔπαθες, βρε γκαμήλα; τὴ ρωτοῦσε ὁ φταχθὸς ὁ μύλονας. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο μοῦ πληρώνεις τὸ καλὸ ποὺ σοῦκανα, νὰ σὲ πᾶσω μέσα;»... «Ἐἶνε ἀπ' τὴν εὐχαριστήριαν ποὺ βροῖσκοναι ἔδω μέσα», τοῦ ἀπάντησε ἡ γκαμήλα. Κι' ἄρχισε νὰ κλωτσᾷ δεξιά κ' ἀριστερά σ' ὅλες τὶς μεριές... Κι' ἐπειδὴ ὁ μύλονας τοῦμοισε καὶ διαμαρτυροῦταν, ἡ γκαμήλα τοῦδώσε, κ' ἐξέκρινε μιά κλοτσάδα, καὶ τοῦ λέει: «Ἄν δὲν σ' ἀρέσει, πάρε πόδι καὶ τοῦ λᾶγου σου»... —Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μετὰ τὶς καλὲς συνήθειες! εἶπε συμπεραίνοντας ὁ γέρος ἰμάκης. «Αὐα μιά ἀπ' αὐτὲς μπη μέσα στὸν ἄνθρωπο, διώχνει ὅλες τὶς καλὲς. ***

Ὁ Βαλῆς τοῦ Ἰκονίου βρισκόταν κάποτε σὲ περιοδεία, ἐπιθεωρῶντας τὶς ἐπαρχίες ποὺ ἦσαν ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ Σουλτάνου τῆς Σταμπουῦλ, καὶ ἰσὸ τὴν πατριὰ του τὴ διοίκηση. Ἐνῶ περνοῦσε, λοιπόν, ἀπὸ κάποιο χωριό, τὸν πληρώσε μὲ σεβασμὸ ἓνας χωριάτης καὶ τοῦ εἶπε: —Πασά μου, μοῦβλέφαν τὴ μοναχικὴν περιουσία μου, σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, τὸ μόνο βοηθὸ μου: τὸ γαϊδάρο μου... Δὲν ἔχω ἄλλον, νὰ κατεβαῖνον, κάθε πρωί, στὸ παζάρι! Πασά μου, δώσε διαταγὴ νὰ μοῦ βροῖν τὸ γαϊδάρο μου, κ' ὁ Ἀλλάχ νὰ τ' ἀξιώσῃ νὰ σὲ δοῦμε μεγάλο βεζύρη στὴ Σταμπουῦλ... —Καὶ πῶς τὰ κατάρφερε; νὰ σοῦ κλέβουν τὸ γαϊδοῦρι σου; ρώτησε τότε ὁ πασις μὲ κάποιαν αἰσθηρότητα. —Πασά μου! Εἶχα πάει ὄξω, στὰ χωράφια. Εἶχα δοῦμέναι τὸσες ὄρες. Ἐσκαψα, ἔπειτα. Στὰ τελευταία πειά, κορυάστρη! Ἐγείρα στὸν ἰσκιό ἐνὸς δέντρο καὶ με πήρε ὁ ἴππος... Ὅταν ξύπνησα, δὲν βρῆκα τὸ γαϊδάρο μου! Τὸν εἶχα δεμένον στὸ δέντρο κ' ἦσαν κλέφτες καὶ μοῦ τὸν πήραν... Τότε ὁ πασις τοῦ εἶπε: —Ποῖός σου φταίει λοιπόν; Γιατί ν' ἀφήσῃς νὰ σὲ πάρῃ ὁ ἴππος μέσ' στὸ χωράφι, μέρα-μεσημέρι;... —Μὲ τὸ συμπάθειο, πασά μου! ἀποκρίθηκε ὁ ἔξυπνος χωριάτης: Νάμικα πῶς ἀγριπνάς τοῦ λόγου σου γιὰ μένα!... ***

Ἐνας διοικητὴς τῆς Συρίας, ἀφοῦ κρέμασε τὸ γραμματικὸ του, ποὺ δὲν τοῦκανε, ἀποτάνηκε στὸ μεγάλο βεζύρη τῆς Σταμπουῦλ, ζητώντας νὰ τοῦ στείλῃ ἓναν ἄλλον. Ὁ μεγάλος βεζύρης τοῦστειλε τὸν καλύτερο κ' ἔξυπνότερο ὑπάλληλο τῆς Ὑψηλῆς Πάλης. —Μετακομιντέξῃ ἐφέντη! (Κύριε γραμματικέ!), τοῦ εἶπε ὁ διοικητὴς μῶλις τὸν εἶδε. Ὁ θύλος μὲ λέει ἄνθρωπο ἄγιο, κακὸ κ' ἀμώθορο! Εἶμαι ἀπλῶς δικαίος! Θὰ πεισθῇ καὶ μόνος σου γι' αὐτὸ καὶ θὰ δῆς πῶς μ' ἀδικεῖ ὁ κόσμος... Ἐπὸ νὰ κἀνης μονάχος τὴ δουλειά σου καὶ νὰ φροντίξῃς νὰ μοῦ ἀναφέρῃς, ὅ,τι θὰ σοῦ κινῇ τὴν προσοχὴ στὴν πολιτεία... Ὁ γραμματικὸς ἄρχισε νὰ ἔξασκη, μὲ μεγάλο ζήλο, τὰ νέα του καθήκοντα. Ἀπ' τὴν καθημερινὴν δὲ ἐπαρῆα ποὺ εἶχε μετὰ προστάμένον του, ἄρχισε νὰ πειθετα πραγματικά ὅτι ὁ διοικητὴς κάθε ἄλλο λάβαινε γιὰ ἓνα φίλι, κυβέρησε πολλές φορὲς τὴ Γαλλία ὡς πρωθυπουργὸς τοῦ Κρότους. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ πέθανε, ἡ Ἰωάννα δὲν ἔπαυε νὰ τὸν φροντίξῃ μὲ πραγματικὴν στοργή... Ὅλο τοὺς θεωροῦσαν ἀνθρώπου. Ἡ Ἰωάννα στάθηκε ἡ μοναδικὴ ἀγάπη τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ. Καὶ σ' ἀντάλλαγμα ἔδωκε αὐτὸν τὸν ἴππον ἐπὶ τῆς ἡμέρας, ἡ κούρια Ν..., γρηπὶ τῶρα καὶ χωρὶς πόρους ζωῆς, ζητάει ἀπὸ τοὺς νόμιμους κληρονόμους τοῦ φίλου τῆς τὰ μέσα γιὰ νὰ συντηρηθῇ...

ἦταν παρὰ ὁ ἀμώθορος ἄνθρωπος ποὺ τοῦ εἶχαν περιγράψει... Μιά μέρα, ὅμως, ποὺ ἔτυχε νὰ μπη μέσα στὸ γραφεῖο του, εἶδε τὸ δῆμο, ποὺ λάβαινε διαταγὴ ἀπ' τὸ διοικητὴ νὰ κρέμασῃ τὸν Χουσεῖν ἀγά, ἔναν ἀπ' τοὺς προκρίτους τῆς Δαμασκοῦ. Ὁ γραμματικὸς κῆταξε περισσότερο τὸ διοικητὴ. Ἐξείνος ἀντελήφθη τότε τὸν τρόμο του καὶ τοῦ εἶπε: —Χτές τὸ βράδυ, εἶχα πάει, ὡς συνήθος, νὰ πλαριάσω. Δὲν εἶχα προφάσει νὰ κλείσω τὰ μάτια μου, ὅταν ὁ ἐξείνος αὐτὸς προκρίτος, ποὺ σὲ λιγάκι θὰ κρέμαται ἀπ' τὰ κλαριά ἐνὸς δένδρου σάν σάμνο φρούτο, ἐπακροῦμένους τοῦ ἴππου μου, τὸλμησε νὰ κοπῆ μέσ' στ' ὄνειρό μου —καὶ τί, θαρρεῖς, πῶς εἶχε τὴν ἀναίδεια νὰ κἀνη; Σηρώσε τὸ χέρι του καὶ τοῦδώσε ἓνα χαστούκι! Μάλιστα! Μοῦδώσε ἓνα χαστούκι!... Κι' ἔπειτα, παίρνοντας θάρρος ἀπ' τὴν ἀναιμία μου —ἀφοῦ, καθὼς σοῦ εἶπα κομμόμοινα βαθεῖα—, τράβηξε κ' ἓνα μαχαίρι γιὰ νὰ μοῦ τὸ κόψῃ στὴν καρδιά!... Ὅ, τὸ δειξῶ ὅμως ἐγὼ τοῦ δουλοφρόνου! Ἐπὸ τί θάβανες στὴ θέσι μου, γιὰ λέγε μου!... Ὁ γραμματικὸς, τρέφοντας, ψυθύρισε: —Τὸ κακοῦργημα τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ εἶνε τρομερὸ, πασά μου! Κι' ἐγὼ, στὴ θέσι σου, τὸ ἴδιο θάβανα, ἂν ὄχι καὶ χειρότερο... —Ὁ Ἀλλάχ νὰ σ' εὐλογῇ! εἶπε, ἐνθουσιασμένους τότε ὁ διοικητὴς. Ἐπὸ εἶσαι ὁ καλύτερος γραμματικὸς τοῦ κόσμου... Μόλις, ὅμως, νύχτησε, ὁ γραμματικὸς μάζεψε ὅ,τι εἶχε καὶ δὲν εἶχε, καὶ φρόντισε νὰ τὸ σκάσῃ! Ἐβριγε ἀπ' τὴ Δαμασκὸ, πήγε στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ γόρεψε ἀφοῦσαι ἀπ' τὸ μεγάλο βεζύρη. Κι' ὅταν παρουσιάστηκε, τοῦ λέει: —Θαμῶσιος ἄνθρωπος, βεζύρη μου, αὐτὸς ὁ διοικητὴς τῆς Συρίας! Ἐβανα ὅ,τι μορούσα γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ! Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὅσος κ' ἂν ἦταν ὁ ζήλος μου, δὲν ἐξαρτάτο ἀπὸ μένα, νὰ... μὴ με δῆ στὸν ἴππο του προτίμησα νὰ μὴ με βλέπῃ μήτε στὸ ζῆτνο του! Καὶ τὸν παράτησα κ' ἔβριγα ἀμέσως... ***

Ἐνας χωριάτης, ἀπ' τὰ βῆθη τῆς Ἀνατολίας, εἶχε χάσει τὸ γαϊδοῦρι του, ποὺ καθάλλα σ' αὐτὸν, κατέβαινε κάθε πρωί στὸ παζάρι, κ' ἦταν ἀπαρηγόρητος, σάν νάχε χάσει τὸ παιδί του... Κάποιος διαβιθῆς τὸν λιπήθηκε καί, γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ, τοῦ λέει: —Μν κάνεις ἔτσι, ντέ! Ὁ Ἀλλάχ εἶνε μεγάλος! Θὰ σοῦ δώσῃ ἄλλο γαϊδοῦρι, πὸ καλὸ κ' ἀπὸ κείνο ποῦχασες... —Ἐμένα μοῦ λές! εἶπε τότε ὁ χωριάτης. Τὰ ξέρω δὲ ἐγὼ τὰ δῶρα τοῦ Ἀλλάχ! Ἄν δὲν σκάσω τοῦλάχιστον εἰκοσιπέντε λιγίτες, ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ, δὲ μοῦ χαρίζε ἄλλο γαϊδάρο, ἔνοια σου... ***

Κάποιος διοικητὴς τῆς Ἀδριανουπόλεως εἶχε μεταθεθῆ σὲ μιά ἀπομακρομένη ἐπαρχία τῆς Ἀνατολίας. Ἀπελασμένος γι' αὐτὴ του τὴ μεταθεσι, ποὺ τὸν κατέστρεψε, γιὰτὶ ἰσοδυναμοῦσε μ' ἔξορία, πήγε νὰ πῆ τὸν πόνο του στὸ μεγάλο βεζύρη Καρὰ-Μουσταφά, ποὺ φημιζόταν γιὰ τὸ τσιμερὸ τοῦ πνεύμα... Ὁ ὑπάλληλος γόρεψε ἀφοῦσαι καὶ παρουσιάστηκε μπροστά στὸν πρωθυπουργό, ὁ ὁποῖος πρὶν τὸν δεχθῆ, ζήτησε καὶ μελέτησε ὀλόκληρο τὸ φάκελλο τῆς ὑποθεσεῖς του, ἀπ' τὸν ὁποῖον ἀποδεικνυόταν ὅτι ὁ διοικητὴς μετετίθετο λόγω ἀνικανότητος... Ὁ διοικητὴς ἄρχισε τότε νὰ τοῦ ἀναπτύσσει, μὲ πολλὴ εὐφρόδεια, διάφορα ἐπιχειρήματα καὶ νὰ τοῦ λέη ὅτι ὁ κυριώτερος λόγος ποὺ τὸν ἔβανε νὰ ζητῇ τὴ μεταίωσι τῆς μεταθεσεῖς του, ἦταν ὅτι, στὴν Ἀδριανουπόλι εἶχε κτήματα καί, φροντίζοντας μαζοῦ κ' ἐγκαταλείποντας ἀδόξοτη τὴ κτηματικὴ περιουσία του, θὰ καταστρεφείτων ἐντελῶς... —Ἄν ἔχετε κτήματα ἢ ὄχι, τοῦ ἀποκρίθηκε ξερὰ ὁ μεγάλος βεζύρης, αὐτὸ εἶνε δουλειὰ δικῆ σας... Ὁ διοικητὴς δὲν ἀποθαρρύνθηκε ἀπ' τὴν πρώτη αὐτὴ ἀποτυχία. Ἄρχισε ν' ἀναπτύσσει κ' ἄλλα ἐπιχειρήματα κ' ἔξφρασε μετὰ τρόπο τὸ φρόβο ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ κτήματος θάβλαπτε ἴσως τὴν υἰεία τῆς γυνάικας του... Ὁ μεγάλος βεζύρης τοῦ ἀποκρίθηκε στὸν ἴδιο ξερὸ τόνο: —Ἄν δὲν ἀπατάμαι, ἔπεις πρόκειται νὰ μεταθεθῆτε, κ' ὄχι ἡ γυναίκα σας. Ἐν πάση περιπτώσει, ὄλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ ἀναφέρετε, εἶνε δουλειὰ δικῆ τῆς... Ὅταν εἶδε ὅτι κ' αὐτὸ τὸ ἐπιχειρήματα δὲν ἔπαυσε, ὁ διοικητὴς ἔσκασε τὸ τελευταῖο του ἐπιχειρήματα, ποὺ τῆς κρατήσῃ τελευταῖο, γιὰτὶ τὸ πιστεύε γι' ἀποστομωτικῶς: —Κι' ἡ Ἀδριανουπόλι τί θὰ γίνῃ, ἐξοχῶτατε; Τί θ' ἀπογίνοντι τὰ συμφέροντά τῆς, ὅταν ἐγὼ φύγω;... —Ἄ, ὅσο γι' αὐτὸ εἶνε δουλειὰ δικῆ μου! ἀποκρίθηκε πάλι ξερὰ ὁ μεγάλος βεζύρης, καὶ σηκώθηκε ἀπ' τὴ θέσι του γιὰ νὰ τοῦ δεῖξῃ πῶς ἡ ἀφοῦσαι ἦταν τελειωμένη...